

Huvudman

Tomelilla kommun
kommun@tomelilla.se

Beslut

Datum 2025-03-19

Dnr SI 2024:4633

Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Kastanjeskolan i Tomelilla kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 14 oktober 2024

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Tomelilla kommun en anmärkning avseende brist rörande dokumentation i betygs katalog. Tomelilla kommun ska senast **måndag den 25 augusti 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 3 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Tomelilla kommun avseende viss brist rörande dokumentation i betygs katalog. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet även i de delar det avser beslut om betyg samt vissa delar av dokumentation i betygs katalog, extra studietid, extra anpassningar och särskilt stöd.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:4633) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Kastanjeskolan i Tomelilla kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra studietid, extra anpassningar och särskilt stöd, beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog samt särskilt beaktande av nationella prov.

Skolinspektionen har den 14 oktober 2024 beslutat att förelägga Tomelilla kommun att senast den 14 februari 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra studietid, extra anpassningar och särskilt stöd samt beslut om betyg och betygskatalog.

Tomelilla kommun har den 11 februari 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Tomelilla kommun har efter begäran från Skolinspektionen inkommit med komplettering den 3 mars 2025.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Tomelilla kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 oktober 2024 att Kastanjeskolan inte levde upp till författningarnas krav när det gällde beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. Skolinspektionen bedömde att det var en brist att lärare som saknar legitimation ensamma beslutade om betyg. Vidare visade utredningen att lärare som saknar legitimation ensam signerade betyg. Utredningen visade att olegitimerad lärare ensam hade

signerat betyg i ämnena biologi, fysik, geografi, historia, kemi, religion, samhällskunskap och teknik.

Skolinspektionens utredning visade vidare att det inte fanns egenhändiga signaturer vid varje elevs betyg. På vissa blad saknades också helt signaturer vid ämnena modersmål, teknik och slöjd. Av utredningen framgick vidare att lärarna hade signerat betygs katalogen på ett separat blad. Vidare förekom en felaktig användning av siffran 2 vid ämnena teknik och hem- och konsumentkunskap i årskurs 9. Vidare framgick inte om ett ämne hade avslutats och jämte samtliga betyg i hem- och konsumentkunskap och teknik i betygs katalogen för årskurs 9 angavs en asterisk utan att det framgick vad asterisken innebar. Vidare hade betyg ersatts utan notering om orsaken.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Rektorn har utarbetat en rutin där skolledning tillsammans med skolhandläggare går igenom vilka lärare som sätter betyg i vilka ämne för att säkerställa att ingen obehörig personal sätter betyg. Tid för sambedömning finns planerat på ämneslagskonferenser. Rektor har genom fortbildning och ny struktur sett till att ansvarig personal har kunskap om och följer Skolverkets föreskrifter om betygs katalog.

Skolinspektionen har tagit del av en kopia av betygs katalogen avseende höstterminen 2024. Av betygs katalogen framgår att lärarens egenhändiga signaturer finns vid varje ämne men inte vid varje elevs betyg. Det framgår också att en asterisk innebär att ett ämne har avslutats samt det anges när en ändring eller rättelse skett och orsaken till detta. Vidare framgår att för årskurs 7 används i flera fall siffran 2 vid ämnena musik, fysik, historia, religion och samhällskunskap samt för enstaka elever i årskurs 8 i ämnena religion, historia, geografi och fysik och för enstaka elever i årskurs 9 i ämnena kemi, fysik och biologi.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. I 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Av 3 kap. 19 § skollagen framgår att ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras.

Av 3 kap. 20 § skollagen framgår att finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändring ska göras av rektorn om 1. den som har fattat det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl, 2. det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och någon eller några av dem inte längre är anställda av huvudmannen eller är förhindrade på grund av något annat liknande skäl, eller 3. det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas.

Enligt 6 kap. 10 § skolförordningen ska beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Med beslut om betyg avses beslut att 1. sätta betyg, och 2. inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). I grundskolan, ska beslut om betyg föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats. Det ska framgå av betygskatalogen om ett ämne har avslutats. (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). I årskurserna 7–9 i grundskolan ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (skolans val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen (10§). Bestämmelser om rättelse av betyg och om ändring av uppenbart oriktiga betyg finns i 3 kap. 19–20 §§ skollagen. Rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och

ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att föreläggandet inte har följts avseende viss dokumentation i betygs katalog. Utredningen visar att det fortfarande är en brist att inte varje betyg i betygs katalogen är signerat och daterat. Då varje enskilt betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en egenhändig signatur med datering. Mot bakgrund av att Skolverket har meddelat att myndigheten har för avsikt att se över föreskrifterna om betygs katalog och behov av ytterligare stöd när det gäller vilka krav som ställs på signering av betyg i betygs katalogen bedömer Skolinspektionen dock att det finns särskilda skäl att avstå från att ingripa i denna del.

Utredningen visar vidare att siffran 2 fortfarande används på ett felaktigt sätt. Detta gäller för flera elever i årskurs 7 i där siffran 2 felaktigt anges vid ämnena musik, fysik, historia, religion och samhällskunskap samt för enstaka elever i årskurs 8 där siffran 2 felaktigt anges i ämnena historia, geografi, religion, och fysik samt i årskurs 9 i ämnena biologi, fysik och kemi. Enligt Skolverkets föreskrifter ska siffran 2 enbart anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk (skolans val eller språkval), modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Då denna uppräkningslista är uttömmande är detta fortfarande en brist.

I övrigt framkommer inte att Tomelilla kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller beslut om betyg och dokumentation i betygs katalog. Av utredningen framgår att lärarna nu signerat vid samtliga ämnen i betygs katalogen samt att det nu framgår om ett ämne har avslutats och vad en asterisk innebär. Vidare framgår när och varför en ändring eller rättelse har gjorts. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i dessa delar och bristerna är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Tomelilla kommuns verksamhet vid Kastanjeskolan inte har följt föreläggandet och uppfyller inte

författningarnas krav vad gäller viss dokumentation i betygskatalog. Mot bakgrund av att det nu enbart gäller felaktig användning av siffran 2 i betygskatalogen bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Tomelilla kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra studietid

Skolinspektionens tidigare beslut

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 oktober 2024 att det fanns brister rörande extra studietid. Utredningen visade att eleverna inte erbjöds extra studietid i tillräcklig omfattning och att varken elever, lärare eller elevhälsans personal kände till den extra studietiden.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Extra studietid finns nu på schemat två timmar per vecka på onsdagar. Information om den extra studietiden har gått ut till elever och vårdnadshavare via skolans lärplattform samt även delgetts elever under mentorstid samt personal under arbetsplatsträff.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och bristen inom området är avhjälp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionens tidigare beslut

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömde i beslut den 14 oktober 2024 att det fanns brister i arbetet med extra anpassningar på Kastanjeskolan. Skolinspektionens utredning visade att det fanns elever som var i behov av extra anpassningar som inte fick sådant stöd. Lärare uppgav att de inte hann ge alla elever de extra anpassningar som de var i behov av, vilket bekräftades av elevhälsan.

Särskilt stöd

Vidare bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i arbetet med att starta utredningar för elever som kunde vara i behov av särskilt stöd samt att fatta beslut om särskild undervisningsgrupp. Det framgick av Skolinspektionens utredning att det fanns elever med stora stödbehov som placerats i en liten klass. Dessa elever saknade både utredningar och åtgärdsprogram. För dessa elever hade rektorn varken fattat beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att eleverna skulle få undervisning i särskild undervisningsgrupp. Skolinspektionen bedömde också att rektorn måste organisera sin verksamhet så att alla elever, som återfanns inom klassen för elever med särskilda behov, utöver en placering i särskild undervisningsgrupp också är placerade i en ordinarie klass.

Skolinspektionen bedömde vidare att Kastanjeskolan inte levde upp till författningarnas krav när det gäller att följa upp åtgärdsprogram samt att utarbeta åtgärdsprogram. I samtliga åtgärdsprogram saknades uppgift om vem som ansvarar för att följa upp åtgärderna i åtgärdsprogram och när det skulle ske. Vidare framgick att det inte hade utarbetats åtgärdsprogram för alla eleverna i den lilla klassen trots att de bedömdes vara i behov av särskilt stöd.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Alla lärare fick av rektorn i uppgift att dokumentera vilka extra anpassningar som finns och utförs i klassrummet. Dessa finns nu dokumenterade i skolans lärplattform och är tillgängliga för all undervisande personal. Huvudmannen har dokumenterat vilka elever som har bedömts vara i

behov av extra anpassningar samt vilka anpassningar de har fått. Rektorn har vidare beslutat utifrån Skolinspektionens beslut samt egna undersökningar i verksamheten att behov finns av kompetensutveckling kring extra anpassningar för personal. I komplettering uppger huvudmannen att skolans extra anpassningar utvärderas kontinuerligt och att det är ett pågående arbete med specialpedagog och speciallärare tillsammans med respektive arbetslag. Vidare uppges att rektorns uppfattning är att alla elever som behöver extra anpassningar får detta inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Särskilt stöd

Av huvudmannens redovisning framgår i huvudsak följande. Rektorn har delegerat till specialpedagoger/speciallärare att starta utredningar om särskilt stöd för alla elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp. Huvudmannen har dokumenterat när utredningar om särskilt stöd startats för eleverna i särskild undervisningsgrupp. Av huvudmannens redovisning framgår vidare att alla elever som har placering i särskild undervisningsgrupp har både en utredning om särskilt stöd samt åtgärdsprogram där åtgärd samt beslut om särskild undervisningsgrupp framgår. Vidare har alla elever som har plats i särskild undervisningsgrupp en klasstillhörighet med helt eller delvis möjlighet att delta i den ordinarie klassens undervisning. Alla åtgärdsprogram skrivs numera i ett journalsystem. Journalsystemets mall för åtgärdsprogram följer Skolverkets mall för åtgärdsprogram till skillnad från det tidigare systemet. Alla åtgärdsprogram har ett uppföljningsdatum med namn på ansvarig för uppföljning. Denna ansvariga person får även en påminnelse när det är dags för uppföljning i det nya journalsystemet. Av inkommen dokumentation framgår att det i åtgärdsprogrammen finns uppgift om vem som ansvarar för att följa upp åtgärderna i åtgärdsprogram och när det ska ske.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 8 § skollagen framgår att särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning.

Av 3 kap 11 § skollagen framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Tomelilla kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer därför att föreläggandet följts i denna del och bristerna inom området är avhjälpna. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

X Jenny Fahlman

Beslutsfattare
Signerat av: Jenny Fahlman

X Christina Aro Östgren

Föredragande
Signerat av: Christina Aro Östgren

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Hilda Sjöberg medverkat